

РОЛЬ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

**Камашев А.В., здобувач вищої освіти наукового ступеня доктора
філософії**

Миколаївський національний аграрний університет

Одним із ключових напрямів децентралізації місцевого самоврядування є підвищення рівня фінансової незалежності та інституційної спроможності територіальних громад, де основною метою є формування ефективної дохідної частини бюджету. На нашу думку, мало уваги приділяється ролі комунальних підприємств, які після останніх змін в законодавстві можуть бути прибутковими, а 100% розміру від нарахованого податку на прибуток може використовуватися місцевою громадою задля задоволення своїх потреб і це ми не беремо до уваги ПДФО з працівників підприємств.

За даними державної служби статистики в Україні існує понад 5000 комунальних підприємств, з них четверта частина – монополії. Це переважно – ТЕС, водоканали, постачальники природного газу, транспортні підприємства [2]. Дана категорія монополій в більшості знаходиться в обласних центрах та великих містах. Беручи до уваги сільські населенні пункти, то можна зауважити, що більшість комунальних підприємств займається благоустроєм: прибирання територій, вивіз сміття, ремонт і підтримання в придатному стані об'єктів соціальної інфраструктури, тощо.

І якщо в великих містах рівень задоволення населення якістю благоустрою знаходиться в незадовільному стані, то рівень задоволення в об'єднаних територіальних громадах, більшість з яких є сільськими та селищними, є зовсім критичним.

Більшість органів місцевого самоврядування не ставить на меті формування ефективної діяльності комунальних підприємств і задля задоволення потреб населення використовує послуги приватних компаній.

Використання такого методу потребує проведення тендеру, що має такі недоліки [2]:

- 1) Велика кількість і складність документації
- 2) Тривалість проходження тендеру
- 3) Корупційна складова

Слід зауважити, третій ризик може бути присутнім і у випадку виконання робіт комунальним підприємством. Комунальні підприємства можуть завищувати витрати, при цьому дуже часто вони не можуть отримати більше виручки – особливо якщо вони є природними монополіями, і місцева чи державна влада регулює їх ціноутворення. Тому вони стають неприбутковими і місцева влада змушена надавати їм допомогу. Тому законодавством дозволено створювати на комунальних підприємствах наглядові ради та покращувати корпоративне управління.

Ще одним аргументом формування ефективних комунальних підприємств акумулювання коштів всередині громади, тому всі кошти, які місцеві органи влади витратять на конкретне комунальне підприємство, будуть мати соціально-економічний ефект для громади.

Також слід зазначити, що комунальні підприємства мають право додатково надавати оплатні послуги, які не є їх основною діяльністю, що в свою чергу відкриває додаткові можливості для наповнення бюджету та задоволення потреб населення. Органам місцевого самоврядування слід більше уваги приділяти даному питанню, а відповідним органам державної влади розробити механізми стимулювання ефективної діяльності комунальних підприємств.

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс].–

Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. [Електронний ресурс].–

Режим доступу: <https://maimer.com.ua/perevagi-ta-nedoliki-tenderiv/>